

Laholms kommun

Granskning av skolornas arbete för att
motverka kränkande behandling

Building a better
working world

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund.....	3
1.2. Syfte och revisionsfrågor	3
1.3. Genomförande och avgränsning	3
1.4. Revisionskriterier.....	4
2. Granskningsresultat	6
2.1. Organisation.....	6
2.2. Anmälningar kring kränkande behandling.....	6
2.3. Elevenkät	7
2.4. Förebyggande arbete	9
2.5. Upptäcka kränkande behandling	13
2.6. Utredda och åtgärda kränkande behandling	14
2.7. Uppföljning	16
3. Bedömningar och rekommendationer	18
Källförteckning	20
Bilaga 1. Innehåll i mall för plan mot kränkande behandling och diskriminering.....	22

Sammanfattning

De förtroendevalda revisorerna i Laholms kommun har gett EY i uppdrag att granska om barn- och ungdomsnämnden arbetar för att motverka kränkande behandling, håller sig underrättade om kränkningsärenden samt vidtar ändamålsenliga åtgärder. Vår sammanfattande bedömning är att barn- och ungdomsnämnden delvis bedriver ett ändamålsenligt arbete med att motverka kränkande behandling och främja likabehandling inom grundskolan. Bedömningen grundar sig på att det finns styrning i form av mål, riktlinjer och rutiner. Dock förekommer skillnader mellan skolorna avseende arbetet med att motverka kränkande behandling, vilket enligt vår bedömning utgör en risk för likvärdigheten mellan skolorna. Vidare bedömer vi att det saknas en tillräcklig analys av arbetet för att motverka kränkande behandling både på förvaltningsövergripande nivå och för vissa skolor. Vad gäller utredning och åtgärder så bedömer vi att det finns behov av en systematisk kontroll av att ärenden stängs och utreds inom rimlig tid, vilket saknas vid granskningens tidpunkt.

Vi har bland annat gjort följande iakttagelser:

- ▶ Det finns rutiner för att utreda och åtgärda kränkningar både i förvaltningens rutin och i respektive skolas plan mot kränkande behandling och diskriminering.
- ▶ Skolornas planer mot kränkande behandling och diskriminering skiljer sig åt i hur utförliga de är.
- ▶ Det finns planer mot kränkande behandling och diskriminering som inte följer den förvaltningsövergripande mallen och inte upprättats årligen.
- ▶ Insatser för att förebygga kränkande behandling sker på respektive skolenhet och det saknas en förvaltningsövergripande samordning av det förebyggande arbetet.
- ▶ Vi noterar att vissa skolor bedriver ett mer aktivt arbete för att säkerställa att alla kränkningar anmäls och därmed upptäcks.
- ▶ Det finns skolor där personalen är osäker på vad de ska anmäla och hur de ska arbeta för att upptäcka kränkningar på nätet.
- ▶ Det saknas en systematisk kontroll av att ärenden avseende kränkande behandling utreds och stängs i tid.
- ▶ Uppföljning på respektive skola kan utvecklas till att innehålla mer konkret information om insatsernas utfall.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi barn- och ungdomsnämnden att:

- ▶ Utveckla analysen av arbetet för att motverka kränkande behandling, både förvaltningsövergripande och på respektive skola. Häri ingår att se över behov av förvaltningsövergripande samordning av det förebyggande arbetet som säkerställer ett likvärdigt arbete mellan skolorna.
- ▶ Säkerställa att skolornas planer mot kränkande behandling och diskriminering uppdateras årligen och följer den förvaltningsövergripande mallen.
- ▶ Säkerställa kontinuerlig utbildning, och uppföljning av att personal deltar, så att all personal vet när de ska anmäla en kränkning.
- ▶ Säkerställa en systematisk kontroll av att ärenden avseende kränkande behandling utreds och stängs inom rimlig tid.
- ▶ Tillse att det genomförs en tillräcklig uppföljning av arbetet mot kränkande behandling. Häri ingår att utveckla analysen av insatser.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Huvudmannen har enligt skollagen och diskrimineringslagen ett långtgående ansvar i alla led när det gäller att motverka kränkande behandling. Rutiner och aktiva insatser ska finnas för att förebygga, upptäcka, utreda och åtgärda kränkande behandling, vilket framgår bland annat av Skolverkets stödmaterial inom området. Det förebyggande arbetet ska i stor utsträckning ske under medverkan av eleverna, vilket framgår av särskild förordning. Sammantaget krävs att huvudmannen kontinuerligt uppdaterar och följer upp rutiner och riktlinjer, samt ger förutsättningar för att styrande och stödjande dokument blir levandegjorda inom ansvarsområdet

I skollagen anges att huvudmannen alltid ska informeras när rektor får kännedom om att en elev känner sig utsatt för kränkande behandling. För att huvudmannen ska vara informerad och kunna följa och bedöma utvecklingen i varje enskilt fall är det viktigt att det finns fungerande system för rapportering och kommunikation mellan enheten och huvudmannen.

Kommunrevisionen har mot bakgrund av ovanstående samt utifrån sin risk- och väsentlighetsanalys bedömt att det är väsentligt att granska om barn- och ungdomsnämnden arbetar för att motverka kränkande behandling, håller sig underrättade om kränkningsärenden samt vidtar ändamålsenliga åtgärder.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma om barn- och ungdomsnämnden bedriver ett ändamålsenligt arbete med att motverka kränkande behandling och främja likabehandling inom grundskolan.

I granskningen besvaras följande revisionsfråga:

- ▶ Har barn- och ungdomsnämnden säkerställt att det bedrivs ett målinriktat arbete vad gäller att
  - förebygga,
  - upptäcka,
  - utreda,
  - åtgärda, samt
  - följa upp

arbetet med att motverka kränkande behandling och främja likabehandling inom grundskolan?

1.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen omfattar den kommunala grundskolan. Genomförandet grundas på dokumentstudier av bland annat verksamhetsplan för förvaltningen, rutiner och riktlinjer för arbetet mot kränkande behandling, skolornas planer mot kränkande behandling och diskriminering, förvaltningens kvalitet- och resultatanalys samt statistik över anmälda kränkningar och resultat på elevenkät.

Vi har även valt att titta närmare på tre skolor utifrån deras resultat på Skolinspektionens elevenkät och antal anmälningar av kränkningar. Urvalet av skolorna har baserat sig på om de sticker ut gällande antalet anmälningar och resultatet på elevenkäten. Vi har även tagit hänsyn till att inte granska de skolor som granskas av Skolinspektionen vid granskningens tidpunkt. Inom ramen för granskningen har vi genomfört intervjuer med:

- ▶ Förvaltningsledning och barn- och elevhälsochef
- ▶ Rektorer från tre olika skolor
- ▶ Skolpersonal från tre olika skolor
- ▶ Elever från tre olika skolor

Vi har valt att inte skriva ut skolornas namn i rapporten, detta då det inte är specifika skolor som är i fokus för granskningen, utan snarare är det likheter och variationer som är av betydelse.

Granskningen har genomförts mellan augusti-december 2021.

1.4. Revisionskriterier

1.4.1. Kommunallagen

Enligt kommunallagens 6 kap. 6 § ska nämnden inom sitt område tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

1.4.2. Skollagen

Skollagen (2010:800) stadgar att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Huvudmannen ska se till att:

- ▶ Det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.
- ▶ Det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.
- ▶ Det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn för kränkande behandling. Den personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Denne är i sin tur skyldig att anmäla det till huvudmannen, som är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

1.4.3. Skolverkets stödmaterial "Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar" (2019)

Enligt stöd materialet ska det främjande arbetet pågå varje dag, under varje lektion och mellan lektionerna. Samtlig personal, elever och vårdnadshavare ska vara en del av det främjande arbetet. Det förebyggande arbetet innebär att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Som grund för arbetet ligger regelbundna kartläggningar av de risker för sådant som finns i den egna verksamheten.

Vidare behöver skolan skapa förutsättningar för att upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Som grund för detta ligger de regelbundna kartläggningarna av elevernas upplevelse av utsatthet samt arbetet med att skapa en tillitsfull relation mellan elever

och personal. Arbetet med att upptäcka är även kopplat till det förebyggande arbetet och till kravet på anmälning av trakasserier och kränkande behandling till rektor och vidare till huvudmannen.

Vad gäller arbetet med att utreda och åtgärda trakasserier och kränkningar är ansvarsfördelning av arbetet centralt samt att det ska finnas rutiner för utredning/rapportering, hantering av den som blivit utsatt för trakasserier eller kränkningar och hantering av dem som utsatt någon för trakasserier och kränkningar, dokumentation samt uppföljning av varje steg i denna process. Dessa rutiner ska vara kända av all personal, alla elever och föräldrar.

Dokumentationen av utredningen och åtgärderna ska ligga till grund för uppföljning av de beslutade åtgärderna och som underlag för att identifiera eventuella mönster i de fall som uppkommer på skolan. Dokumentationen är värdefull när skolan ska planera för att förbättra både det främjande, förebyggande, upptäckande och åtgärdande arbetet.

1.4.4. Diskrimineringslagen

Enligt diskrimineringslagen (2008:567) får den som bedriver verksamhet enligt skollagen inte diskriminera något barn eller någon elev. Om en utbildningsanordnare får kännedom om att ett barn eller en elev i samband med verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier är utbildningsanordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

1.4.5. Barnkonventionen

FN:s konvention om barnets rättigheter är svensk lag sedan den 1 januari 2020 och innebär att alla barn ska tillförsäkras de rättigheter som anges i konventionen utan åtskillnad av något slag. Av artikel 19 i konventionen framgår att alla barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp. Skolan ska enligt artikel 29 hjälpa barnet att utvecklas och lära barnet om mänskliga rättigheter.

2. Granskningsresultat

2.1. Organisation

För barn- och ungdomsförvaltningen finns en förvaltningschef samt verksamhetschefer. Det finns en verksamhetschef för skolformerna förskoleklass, grundskola, fritidshem och särskola. Verksamhetsområdet består av sammanlagt 14 rektorer. Grundskolorna är indelade i tre områden: norr, centrum och söder. Det finns en gemensam enhet för administration, kvalitet och utveckling samt en enhet för elevhälsa, som stödjer skolorna.

Förvaltningens enhet för barn- och elevhälsa består av en barn- och elevhälsochef som är chef över kuratorer, psykologer, skolsköterskor och tre specialpedagoger som har centrala uppdrag. Enligt uppgift är det rektorer som arbetsleder elevhälsans personal i det dagliga arbetet. Rektorer anställer även specialpedagoger som har lokala uppdrag.

2.2. Anmälningar kring kränkande behandling

Kränkande behandling anmäls till barn- och ungdomsnämnden genom en mall som fylls i skriftligen på papper. Rektorer skickar sedan anmälan via internposten till barn- och ungdomsnämnden för delegationsanmälan. Inkomna anmälningar förs även in i ett Excel-dokument av administratör på barn- och ungdomsförvaltningen. Hantering av kränkingsärenden beskrivs ytterligare i rapportens avsnitt 2.5 och 2.6.

Vi har tagit del av antal inkomna kränkningar år 2020 samt delår 2021, uppdelat per skola. I tabellen nedan redovisas antal kränkningar samt antal kränkningar i snitt per skolenhet utan att redovisa skolenheternas namn:

<i>Redovisning av antal kränkningar per skolenhet samt i snitt per elev</i>	<i>Antal kränkningar år 2020</i>	<i>Antal kränkningar delår 2021¹</i>	<i>Antal kränkningar i snitt per elev år 2020</i>
En skolenhet på varje rad	206	62	1,4
	100	15	1,4
	64	69	0,5
	90	46	0,4
	78	104	0,3
	58	9	0,2
	48	7	0,2
	29	14	0,1
	16	3	0,1
	12	2	0,4
	11	1	0,1
	8	1	0,1
	18	0	0,07
	1	0	0,01
	1	9	0,02
Totalt	740	342	0,3

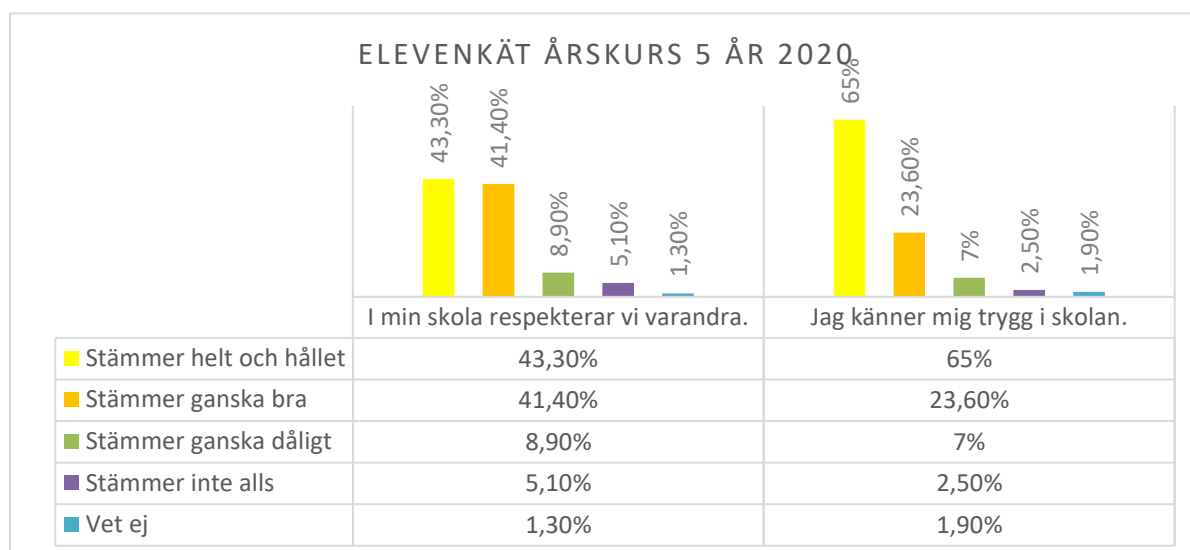
¹ Statistiken avser från 1 januari till 18 augusti 2021.

Vi har tagit del av det Excel-dokument som innehåller statistik över inkomna anmälningar. Av dokumentet framgår att förvaltningen under vissa terminer har fört statistik över om kränkningarna har skett mellan elever eller mellan personal och elev samt vilken typ av kränkning som förekommit. Typ av kränkning delas in i verbal, fysisk, psykosocial eller genom bild/text. Denna kategorisering framgår dock inte av statistiken efter vårterminen 2020. Vid intervju uppges att det kräver mycket handpåläggning att föra in statistiken i systemet och att en kontinuerlig kategorisering hade underlättats av ett digitalt system för anmälan och utredning. I förlängningen hade det, enligt intervjuade, även underlättat för förvaltningsledning och rektorer att kartlägga och analysera orsaker bakom kränkningar på skolorna. Vissa intervjuade uppger även att ett digitalt system för anmälan av kränkande behandling även hade underlättat för skolpersonalen att anmäla incidenter, så att personal inte missar att anmäla.

Vid intervjuer lyftes statistiken över inkomna anmälningar om kränkande behandling, vilken redovisas ovan, för resonemang med förvaltningsledning och rektorer avseende skillnader mellan skolorna i antalet anmälningar. Variationen i antalet anmälningar kan enligt intervjuade ha att göra med hur väl implementerade rutiner för anmälan är, det vill säga hur frekvent respektive skola anmäler inträffade kränkningar. Intervjuade uppger även att personal på en del skolor upplever att de kan missa att anmäla kränkningar på grund av tidsbrist. Intervjuade från andra skolor uppger att alla mindre kränkningar inte anmäls utan de fokuserar på att lösa incidenten på plats när den uppstår. Vissa intervjuade uppgav dock att statistiken överlag ger en rättvis bild då den speglar deras upplevelse av att vissa skolor med ett högt antal anmälda kränkningar har större problem med konflikter. Vissa intervjuade lyfte även behov av ett forum för rektorer att diskutera statistiken och dela med sig av erfarenheter, vilket saknas vid granskningens tidpunkt. Enligt uppgift tar rektorer ofta stöd av skoljurist vid osäkerhet om vilka incidenter som ska anmälas och utredas. Intervjuade ser även ett behov av ytterligare kunskap hos medarbetarna om vad som ska anmälas.

2.3. Elevenkät

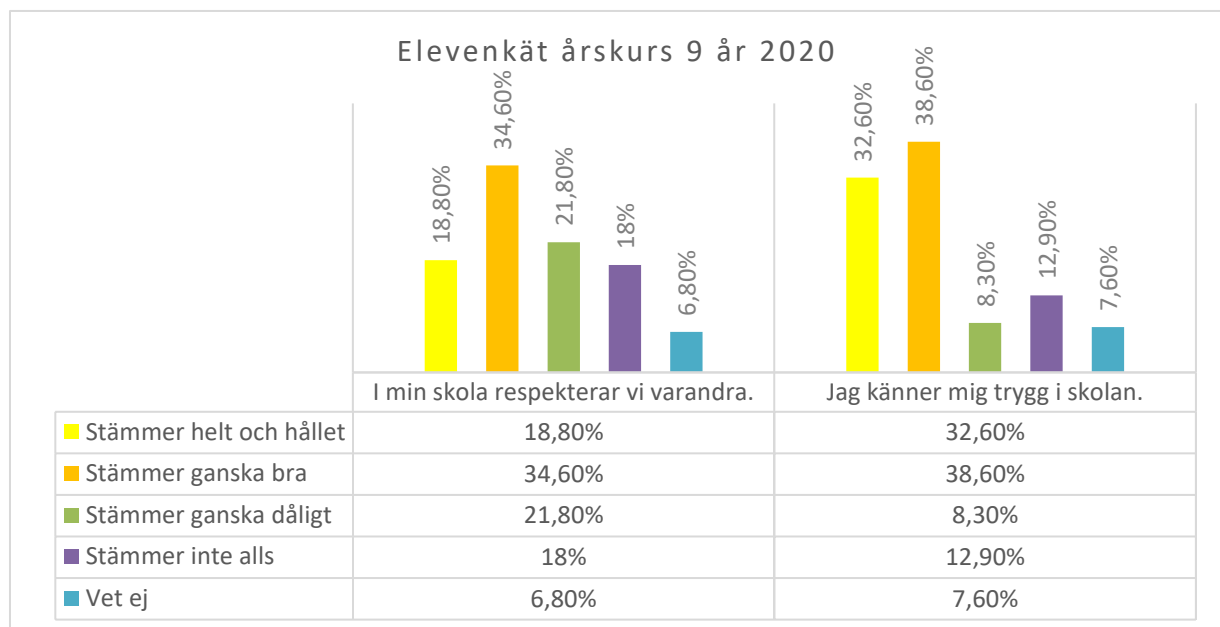
Förvaltningen genomför en elevenkät vartannat år. Vi har tagit del av resultatet av den senaste elevenkäten som genomfördes höstterminen 2020. Elevenkäten är besvarad av elever från årskurs 5 och elever från årskurs 9. Enkätresultatet redovisas på förvaltningsnivå och bryts inte ner på respektive skolenhet. Nedan redovisas svar från elever i årskurs 5:

Diagrammet ovan visar att de flesta elever har svarat positivt (stämmer helt och hållet samt stämmer ganska bra) på huruvida de respekterar varandra och känner sig trygga på skolan.

Diagrammet nedan redovisar enkätresultat för svarande elever i årskurs 9:

Av enkätresultatet kan vi utläsa att eleverna i årskurs 9 inte upplever att de respekterar varandra i lika stor utsträckning som i årskurs 5. Vi kan även se att det är färre elever i årskurs 9 som instämmer helt och hållet i att de känner sig trygga i skolan i jämförelse med årskurs 5.

Nedan redovisas resultat på utvalda frågor från Skolinspektionens enkät vårterminen år 2021 för de tre skolor där vi har intervjuat rektorer, personal och elever. Tabellen visar hur många elever som svarat stämmer helt/stämmer ganska bra på påståendena Tabellen visar även en jämförelse med det totala resultatet för målgrupperna i kommunen. Gröna siffror innebär att skolan fått högre resultat i jämförelse med övriga skolor i tabellen ovan på påståendet, röda siffror innebär det omvända.²

² Stjärnmarkerade resultat med en stjärna innebär att de endast redovisar andelen som svarat stämmer helt då andelen som svarat stämmer ganska bra var för liten (det krävs fem svar för att resultatet ska redovisas) för att redovisas i enkätresultatet. Stjärnmarkerade resultat med två stjärnor innebär att de endast redovisar andelen som svarat stämmer ganska bra. Frågan avseende arbete med att förhindra kränkande behandling ställdes endast till högstadieläver.

Skola	Åk 5 från skolenhet	Åk 5 från skolenhet	Åk 5 från skolenhet	Åk 9 från skolenhet	Totalt resultat för målgruppen åk 5	Totalt resultat för målgruppen åk 9
Antal elever i årskursen som besvarat enkäten	27	48	55	82		
I min skola respekterar vi varandra	89 %	48 %**	58 %	77 %	80 %	65%
Jag vet vem på skolan jag kan prata med om någon har varit elak mot en elev	86%*	83%*	76%	79%	84%	75%
Jag känner mig trygg i skolan	75%*	55%*	62%	85%	86%	82%
De vuxna på skolan reagerar om de får reda på att någon har varit elak mot en elev	82%*	65%*	66%	67%	81%	65%
Min skola arbetar aktivt med att förhindra kränkande behandling	-	-	-	66%	-	62%

I tabellen ovan kan vi utläsa skillnader mellan enheterna avseende andelen elever som svarat positivt på påståendena, där en av skolenheterna exempelvis ligger 27 procentenheter under snittet i kommunen på påståendet om eleverna känner sig trygga i skolan. Vid intervjuer framkommer att rektorer och förvaltningsledning inte har en formell diskussion eller dialog avseende resultatet på enkäterna.

2.4. Förebyggande arbete

Förvaltningen har brutit ned och barn- och ungdomsnämndens målsättningar i sin verksamhetsplan för läsåret 2021/2022. Målen i verksamhetsplanen är även nedbrutna utifrån utvald styrning från skollagen och Skolverkets allmänna råd. Det finns inga specifika mål avseende arbetet mot kränkande behandling på förvaltningsövergripande nivå. Det finns dock mål som berör arbetet enligt tabellen nedan:

Kommunfullmäktiges mål	Barn- och ungdomsnämndens mål	Förvaltningens prioriterade utvecklingsområden	Aktiviteter som stödjer utvecklingsområdena
Barn och unga: barn och ungas psykiska hälsa ökar	Alla barn/elever får lyckas utifrån sina förutsättningar. Alla barn/elever har hög närvaro i förskola	Huvudmannens förmåga att i den samlade elevhälsan ge verksamheterna stöd utifrån ett hälsofrämjande perspektiv.	Färdigställande Riktlinjer för elevhälsoarbete i Laholms kommun Huvudman stödjer rektorerna i arbetet

	och skola inklusive fritidshem. Elevhälsoarbetet genomsyrar skolans verksamhet.	Helhetssyn och gemensam samverkan mellan skola, barn- och elevhälsa, socialtjänst och region Halland.	att ta fram en lokal elevhälsoplan för varje enhet. Arbete med att inom ramen målområde Barn och unga utforma konkreta insatser för att främja ökad psykisk hälsa bland barn och unga.
Trygghet och folkhälsa: Folkhälsan förbättras och tryggheten ökar i kommunen	Alla barn/elever ska känna trygghet, uppleva god omsorg och ett gott bemötande.	Öka andelen elever inom fritidshemsverksamheten.	I samverkan med F-6 rektorer planera för aktiviteter med syfte att öka attraktionen av fritidshemmets verksamhet.

Vid intervjuer uppges att förvaltningsledningen inte är delaktiga i det främjande och förebyggande arbetet på skolorna eftersom det är delegerat till rektorer enligt rutin för kränkande behandling och diskriminering.³ Nämnden har däremot beslutat om strukturerna för inrapportering från respektive enhet avseende arbetet samt struktur för planer mot kränkande behandling (detta beskrivs i avsnitt 3.4.2).

Förvaltningsledningen kan även bli involverade vid ökade problem på skolor. Som exempel lyfts att förvaltningsledningen involverades genom verksamhetschefen vid ett tillfälle med högt antal kränkningar på en skola för att diskutera åtgärder med rektorn.

2.4.1. Elevhälsoteamet

Barn- och ungdomsnämnden har beslutat om riktlinjer för barn- och elevhälsan i februari 2021. Riktlinjerna anger bland annat elevhälsans uppdrag och ansvar samt hur elevhälsan ska bedriva ett hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbete. Det är enligt riktlinjerna, rektor som ansvarar för att det på enheten bedrivs ett målinriktat arbete för att främja alla barn/elevs lika värde samt för att förebygga kränkande behandling och diskriminering. Det anges dock att elevhälsan bör delta i skolans värdegrundsarbete och i arbetet mot kränkande behandling. Detta genom att exempelvis vara involverade i att ta fram planer mot diskriminering och kränkande behandling samt kartlägga verksamheten för att identifiera hur många elever på skolan som upplever sig utsatta för kränkande behandling.

Vid intervjuer framkommer att rektorer använder elevhälsopersonalen på olika sätt i arbetet mot kränkande behandling. Intervjuade rektorer uppger att elevhälsan har involverats genom att exempelvis ta fram stödmallar för det främjande och förebyggande arbetet eller anordna utbildning för personalen om värdegrund. Vid intervju framkommer att det är en stor brist på kuratorer i kommunen och skolor inte har tillgång till en kurator på heltid, vilket det finns ett behov av i det förebyggande och främjande arbetet.

³ Rutinen är upprättad av förvaltningen år 2018.

2.4.2. Förebyggande arbete på skolorna

Det finns en förvaltningsövergripande rutin gällande kränkande behandling och diskriminering med en beskrivning av hur det främjande och förebyggande arbetet ska bedrivas på skolenheterna. Av rutinen framgår att det främjande arbetet ska:

- ▶ syfta till att förstärka respekten för allas lika värde,
- ▶ omfatta alla diskrimineringsgrunderna,
- ▶ riktas mot alla och bedrivs utan förekommen anledning, samt
- ▶ vara en naturlig del i det vardagliga arbetet.

Vidare ska det förebyggande arbetet:

- ▶ Syfta till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.
- ▶ Omfatta endast områden som i en kartläggning av verksamheten identifierats som riskfaktorer.

Det förebyggande arbetet ska utgå från de risker som skolan/förskolan har identifierat i den kartläggning som görs i samband med upprättande av plan mot kränkande behandling och diskriminering. Planerade åtgärder i det förebyggande arbetet ska syfta till att avvärja de identifierade riskerna.

Rutinen anger att arbetet med att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska tillsammans med rutiner för åtgärdande arbete (upptäcka, utreda, åtgärda) framgå av skolornas planer mot kränkande behandling och diskriminering. Som tidigare nämnts anges att rektor ansvarar för att det på enheten bedrivs ett främjande och förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling och diskriminering. Varje medarbetare på enheten ansvarar för att arbeta främjande.

2.4.2.1 Planer mot kränkande behandling

Av rutin gällande kränkande behandling och diskriminering framgår att rektor ansvarar för att årligen upprätta en plan mot kränkande behandling och diskriminering. Skolornas planer mot kränkande behandling ska enligt uppgift utgå från den mall som förvaltningen upprättat. Vidare ska det enligt rutinen upprättas en plan för varje enskild verksamhet och i skolornas planer ska fritidshemmets verksamhet inkluderas i kartläggningen. Barn/elever, personal och vårdnadshavare ska involveras i arbetet med att upprätta planen. Planerna ska sedan anmälas som ett delegationsbeslut till barn- och ungdomsnämnden och diarieföras.

Enligt uppgift upprättar inte alla skolor planerna årligen. Det finns ingen systematisk uppföljning av huruvida skolorna upprättar planer årligen och anmäler det.

Vi har tagit del av samtliga kommunala grundskolors planer mot kränkande behandling. Vi noterar att planerna är uppdaterade i olika utsträckning. De flesta planer avser läsåret 2020/2021, men en av planerna är uppdaterad senast 2016 och två av planerna är uppdaterade för läsåret 2019/2020. Samtliga planer innehåller definitioner av diskriminering, trakasserier och kränkning samt rutin för hantering av diskriminering, trakasserier eller kränkning.

Det finns en mall vilken innehåller avsnitt som skolorna ska fylla i (se bilaga 1). Av skolornas planer följer 12 av 15 planer den mall som förvaltningen upprättat. De delar som ska ingå enligt mallen framgår i bilaga 1. Vidare gör vi följande iakttagelser kopplat till planerna:

- ▶ Två av planerna saknar en utvärdering av föregående års insatser mot kränkande behandling.
- ▶ Två av planerna saknar en kartläggning och nulägesanalys av arbetet med likabehandling och mot kränkande behandling.

- ▶ En av planerna har endast skrivit en mening om att det förekommer kränkningar under avsnittet kartläggning och nulägesanalys av arbetet med likabehandling och mot kränkande behandling.
- ▶ För en av de skolors planer som följer förvaltningens mall saknas information under avsnittet om främjande åtgärder.
- ▶ I en av skolornas planer som följer förvaltningens mall saknas information om vem som ansvarar för de främjande aktiviteterna och tidplan för aktiviteterna.
- ▶ I en av skolornas planer som följer förvaltningens mall saknas information om vem som ansvarar för uppföljning av de främjande aktiviteterna samt när och hur uppföljningen ska ske.
- ▶ I en av skolornas planer som följer förvaltningens mall saknas information om vem som ansvarar för de förebyggande aktiviteterna samt när aktiviteterna ska genomföras.
- ▶ I två av skolornas planer som följer förvaltningens mall saknas information om vem som ansvarar för uppföljning av de förebyggande aktiviteterna och när de ska ske.
- ▶ Planernas rutin för hantering när ett barn/elev känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt skiljer sig åt mellan skolorna i hur utförliga de är i beskrivningen av arbetsgången och vilka aktiviteter som ska genomföras.

2.4.3. Intervjuade om det förebyggande arbetet

Vid intervjuer uppges att det vidtas åtgärder för att förebygga kränkningar på skolor, som exempelvis värdegrundsövningar i klassrummen, rastaktiviteter med rastvärdar och fadderskap mellan äldre och yngre elever. Intervjuade uppger att skolorna har värdegrundsövningar cirka en gång i veckan, där eleverna bland annat får diskutera regler på skolgården och kränkningar på nätet. På en av skolorna har ungdomsteamet från socialförvaltningen i kommunen även anordnat värdegrundsövningar. Enligt intervjuade har rastaktiviteter och rastvakter medfört lugnare raster med färre kränkningar.

Vid intervjuer med elever framkommer att vissa elever upplever att värdegrundsövningarna har medfört en bättre stämning i klassen och minskning av kränkningar, medan andra elever uppger att de åtgärder som vidtas inte ger effekt. Vissa intervjuade elever upplever att det ofta är enskilda elever som kränker andra elever och att kränkningarna minskar framförallt när de elever slutar på skolan. Intervjuade elever önskar ytterligare diskussion och övningar kring kränkande behandling samt tydligare konsekvenser för de elever som utsätter andra för kränkningar. Vid intervjuer framkommer även att det sker mobbing mot enskilda elever som i vissa fall har pågått en längre tid.

Vid intervjuer uppges att personalen har behov av kompetensutveckling kring hantering av elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.⁴ Detta då många incidenter med kränkningar kretsar kring elever med sådana funktionsnedsättningar.

Ytterligare en utmaning som framkommer vid intervjuer är att få tid till samarbete mellan grundskolan och fritidshemmet kring arbetet mot kränkande behandling. Detta uppges bero på att personalen på fritidshemmen och grundskolan har olika arbetstider och att det är svårt att anordna gemensamma informations- och diskussionstillfällen. På en av skolorna träffas dock

---

⁴Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) beror på hur hjärnan arbetar och fungerar. De vanligaste funktionsnedsättningarna är ADHD, AST, Tourettes syndrom och språkstörning. De olika diagnoserna är närbesläktade och det är vanligt att samma person har flera diagnoser.

fritidspersonalen och skolpersonalen varannan vecka för att lyfta frågeställningar kring kränkande behandling, så som gränsdragning för vad som ska anmälas.

2.4.4. Bedömning

Vi bedömer att det delvis bedrivs ett målinriktat arbete vad gäller att förebygga kränkande behandling och främja likabehandling inom grundskolan. Bedömningen grundar sig på att insatser för att förebygga kränkande behandling endast sker på respektive skolenhet och det saknas en förvaltningsövergripande samordning av det förebyggande arbetet som säkerställer ett likvärdigt arbete mellan skolorna. Vi menar vidare att det finns behov av forum för rektorer för diskussion och erfarenhetsutbyte avseende arbetet mot kränkande behandling.

Vi bedömer även att det finns behov av ett mer välutvecklat system för anmälan och utredning av kränkande behandling, vilket hade underlättat för förvaltningsledning och rektorer att kartlägga och analysera orsaker bakom kränkningar på skolorna. Vi ser att många kommuner idag använder sig av digitala system, vilket underlättar en sådan struktur och också kan skapa en mer rättssäker process utan manuell pappershantering.

Vi noterar att det finns en förvaltningsövergripande rutin gällande kränkande behandling och diskriminering. Den innehåller en övergripande beskrivning av hur det främjande och förebyggande arbetet ska bedrivas på skolenheterna, vilket ska utvecklas i skolornas planer mot kränkande behandling och diskriminering. Vi noterar dock att planerna skiljer sig åt ut i hur utförliga de är, vilket vi anser kan påverka likvärdigheten mellan skolorna i arbetet mot kränkande behandling. Likformighet i planerna för de olika skolorna underlättar enligt vår bedömning också kvaliteten på den övergripande analysen samt effektiviserar själva arbetet.

Vi ser en brist i att det saknas delar i några av skolornas planer. Vi anser det även som bristfälligt att en av planerna uppdaterades senast 2016 och två av planerna uppdaterades senast inför läsåret 2019/2020. Enligt skollagen ska det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Utifrån att det föregående årets arbete ska ligga till grund för det förebyggande arbetet anser vi att det finns ett behov av att utveckla analysen av arbetet både på förvaltningsövergripande nivå och på respektive skola.

2.5. Upptäcka kränkande behandling

I rutin gällande kränkande behandling och diskriminering anges att all personal på skolan är skyldiga att anmäla till rektor om ett barn/elev anser sig har blivit utsatt för kränkande behandling. Rektor ska därefter anmäla händelsen till huvudmannen. Det anges att personalen som anmäler inte ska göra någon värdering av händelsen vid anmälan och att personalen ska anmäla kränkningar även om barnet/eleven inte själv uttrycker att hen känner sig kränkt. Även händelser som sker utanför skoltid ska enligt rutinen anmälas. Av rutinen framgår att rektor ansvarar för att det finns rutiner på enheten för hur personal ska anmäla en händelse samt att all personal har kännedom om hur ärenden som rör kränkande behandling hanteras. I övrigt gäller följande för samtliga skolenheter:

- ▶ När en händelse har skett ska den anmälas omgående till rektor i enlighet med skolans rutiner.
- ▶ Rektor ska anmäla händelsen genom att skicka in anmälan via internposten och ska använda sig av *Mall "Anmälan till barn- och ungdomsnämnden av kränkande behandling/diskriminering"*.
- ▶ En kopia på anmälan ska diarieföras i elevens elevakt. Om flera elever är inblandade i ärendet ska en kopia diarieföras i respektive berörd elevs elevakt.

Om ett barn/elev har blivit utsatt av en personal gäller ovanstående med undantag för när barnet/eleven upplever sig utsatt av rektor. I det fallet gör verksamhetschef för grundskolan anmälan till barn- och ungdomsnämnden.

Det framgår av intervjuer att skolenheter arbetar olika med att upptäcka och anmäla kränkande behandling. Vid intervjuer framkommer att det på vissa skolor sker en kontinuerlig diskussion över var gränsdragningen går för vilka incidenter personalen ska anmäla. På en av skolorna presenteras rutinen för anmälan av kränkande behandling för all personal vid varje nytt läsår. Samma skola har alltid med en påminnelse om vikten av att anmäla samtliga kränkningar i sitt veckobrev till personalen. Enligt uppgift påminner rektor även personalen vid varje arbetsplatsträff om att anmäla kränkningar. Detta har enligt intervjuade från skolan, medfört en likvärdighet kring vad som anmäls.

På en av skolorna finns en likabehandlingsgrupp som träffas veckovis och har i uppgift att analysera kränkningar utifrån var kränkningarna sker, vilka elever som förekommer i sammanhangen och jämställdhet. Analyserna har bland annat resulterat i uppdelning av zoner på rastgårdar där rastvärdar placeras ut.

Det framgår inte av rutinen om den omfattar kränkningar som sker på nätet. Vid intervjuer framkommer att personal på vissa skolor inte upplever det som tydligt kring hur de ska arbeta för att upptäcka kränkningar på nätet och att även dessa kränkningar ska anmälas, medan det är tydligt för personal på andra skolor. Enligt uppgift har det förekommit problem med kränkningar mellan elever på sociala medier på skolorna. På en av skolorna har de visat utbildande filmer kring kränkningar på nätet efter förekommen incident.

2.5.1. Bedömning

Vi bedömer att det delvis finns ett målinriktat arbete kring att upptäcka kränkande behandling. Det finns en tydlig förvaltningsövergripande rutin för anmälan av kränkande behandling som anger att personal på skolan ska anmäla kränkande behandling vid upptäckt. Rutinen har även tillhörande mallar för anmälan och utredning som tydliggör hur kränkningar ska hanteras.

Vi noterar att vissa skolor bedriver ett mer aktivt arbete för att säkerställa att samtliga kränkningar anmäls och därmed upptäcks än andra skolor. Därtill visar granskningen att det finns skolor där personalen är osäker på gränsdragningen för vad de ska anmäla samt hur de ska arbeta för att upptäcka kränkningar på nätet. Vi menar att nämnden bör agera för att minska den osäkerhet bland lärare som råder kring när och vad de ska anmäla och att de saknar en tydlig gränsdragning vilket medfört att personalen själva bedömer när de ska anmäla. Vidare bedömer vi att det behöver förtydligas hur kränkningar på nätet ska upptäckas och hanteras.

Utifrån ovan ser vi en risk för att alla kränkningar inte anmäls, vilket medför svårigheter att se mönster i statistiken för att förebygga kränkningar i framtiden. Statistiken över antal anmälda kränkningar visar på stora skillnader mellan skolorna, vilket kan vara ett resultat av olika förhållningssätt mellan skolor och på skolor.

2.6. Utreda och åtgärda kränkande behandling

Den förvaltningsövergripande rutinen gällande kränkande behandling och diskriminering innehåller en rutin för utredning, åtgärder samt uppföljning och utvärdering av kränkningssärenden. Enligt rutinen ansvarar rektorer för att utreda omständigheter kring kränkningar. Om barnet/eleven upplever sig utsatt för kränkande behandling av rektor ansvarar grundskolans verksamhetschef för utredningen. Rutinen anger att:

- ▶ Mindre händelser som blir direkt uppkärlade kan utredas i samband med anmälan till barn- och ungdomsnämnden, det vill säga direkt i mallen *"Anmälan till barn- och ungdomsnämnden av kränkande behandling/diskriminering"*.
- ▶ Mer komplexa händelser då det skett återkommande händelser kring en elev ska utredas genom mallen *"Dokumentation av kränkande behandling och diskriminering"*.

Vidare anges att rektor beslutar om att vidta åtgärder för att motverka att barn/elev på nytt utsätts för kränkande behandling. Åtgärder ska dokumenteras i mallen *"Dokumentation av kränkande behandling och diskriminering"*. Dokumentationen av utredning och åtgärder ska skickas via internposten till barn- och ungdomsnämnden för delegationsanmälan och redovisning vid nästkommande nämndsammanträde. Vid intervjuer framkommer att det på vissa skolor finns en likabehandlingsgrupp eller ett trygghetsteam som genomför utredningarna.

Enligt uppgift från förvaltningsledningen följer de upp att utredning av inkomna anmälningar genomförs genom att tillse att rektor även lämnar in blanketten för utredning. Det finns dock ingen rutin för detta utan ligger på administratör som för in statistik över anmälningar och utredningar i Excel-dokumentet att se över om blankett för utredning inkommit och påminna rektorer om den inte har inkommit. Vid granskningens tidpunkt finns ingen kontroll eller statistik över huruvida ärenden har utretts inom rimlig tid. Intervjuade rektorer och lärare lyfter att de saknar återkoppling från huvudmannen avseende inkomna anmälningar och utredningar.

Vidare är det enligt rutinen, rektors ansvar att det finns rutiner på enheten som syftar att säkerställa att åtgärderna följs upp och utvärderas. Även vid uppföljning ska mallen för *"Dokumentation av kränkande behandling och diskriminering"* användas. Om uppföljningen visar att åtgärderna är otillräckliga måste andra insatser genomföras till dess att situationen är varaktigt löst. Uppföljningen anmäls dock inte till förvaltningen eller barn- och ungdomsnämnden.

Vi har tagit del av mallarna som ska användas vid anmälan, utredning och åtgärder enligt ovan. Av mall för *"Anmälan av kränkande behandling/ diskriminering"* framgår att personalen som är mottagande av en kränkning ska fylla i uppgifter om kränkningen, inblandade och om utredning är påbörjad eller avslutad. Av mall för *"Dokumentation av kränkande behandling och diskriminering"* framgår att utredningen ska innehålla redogörelse av händelsen, analys av orsaker, iakttagelser från inblandade barn och vuxna, motivering bakom beslut om att inte vidta åtgärder eller beskrivning av åtgärder samt ansvarig och tidplan. Av mallen framgår även att uppföljning och utvärdering av åtgärder ska dokumenteras.

Vid granskningens tidpunkt har förvaltningen tagit fram ett förslag för nya mallar för anmälan och utredning av kränkande behandling/diskriminering/trakasserier. Den nya föreslagna mallen innehåller svarsalternativ som ska kryssas i, istället för att svaren ska lämnas i skriftlig text.

Av den föreslagna mallen för utredningen framgår att personalen till skillnad från föregående mall även ska fylla i om de har tagit kontakt med vårdnadshavare, polis och socialtjänst vid utredningen samt om utredningen resulterade i bedömning om att kränkande behandling/trakasserier/diskriminering har förekommit eller inte.

Som tidigare nämnt har respektive skolenhet även en egen rutin vid kränkning, diskriminering och trakasserier i sin plan mot kränkande behandling och diskriminering. Skolornas rutiner skiljer sig något i omfattning och hur specifika de är avseende vilka aktiviteter som ska genomföras vid utredning. Exempelvis framgår det av vissa skolors rutiner att de berörda eleverna ska få komma till tals, i en av skolornas planer framgår att ärendena ska lyftas i arbetslaget och i en annan skolas plan framgår att elevhälsan ska kontaktas för stöttning om åtgärderna inte gett effekt. Vissa, men inte samtliga, planer har även särskilda rutiner för när ett barn/en elev upplever sig kränkt av en personal eller rektor.

Det finns inga pågående Skolinspektionsärenden om kränkande behandling.

2.6.1. Bedömning

Vi bedömer att det delvis finns ett målinriktat arbete med att utreda och åtgärda kränkande behandling. Det finns rutiner för att utreda och åtgärda kränkningar både i förvaltningens rutin gällande kränkande behandling och diskriminering och i respektive skolas plan mot kränkande behandling. Det skiljer det sig dock mellan skolornas planer kring hur utförliga rutinerna är, vilket enligt vår bedömning kan medföra en risk för bristande likvärdighet.

Vi bedömer det som en brist att det saknas en systematisk kontroll av att ärenden avseende kränkande behandling utreds och stängs inom rimlig tid.

2.7. Uppföljning

2.7.1. Uppföljning på enheter

12 av 15 skolenheter följer upp föregående års insatser mot kränkande behandling genom en utvärdering i deras plan mot kränkande behandling och diskriminering. Utvärderingarna är kvalitativa och innehåller översiktlig information om vilka insatser som har genomförts och i vissa fall vilket utfall insatserna har haft i stort på skolan, exempelvis om det har förbättrat stämningen på skolan samt vilka planerade insatser som de inte har genomfört under läsåret.

2.7.2. Förvaltningsledningens uppföljning

Den förvaltningsövergripande rutinen gällande kränkande behandling och diskriminering anger att det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet för att motverka kränkande behandling och diskriminering ska följas upp inom huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Vi har tagit del av kvalitet- och resultatanalys från verksamheten förskola och grundskola för läsåret 2019/2020. Dokumentet innehåller en uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet i grundskolan. Vad gäller arbetet mot kränkande behandling och diskriminering följer förvaltningen upp resultatet på elevenkäten, vilken redovisas i avsnitt 2.2. Uppföljningen av enkäten saknar dock en analys av bakgrund till resultatet på elevenkäten. Det konstateras endast att eleverna har svarat mer negativt på påstående jämfört med föregående år. I övrigt framkommer ingen ytterligare uppföljning av arbetet.

2.7.3. Uppföljning till nämnden

Barn- och ungdomsnämnden tar del av uppföljning i form av statistik avseende inkomna anmälningar om kränkande behandling vid varje nämndsammanträde. Vi har granskat barn- och ungdomsnämnden sammanträdesprotokoll under år 2021, i vilka det framgår att nämnden tar del av en förteckning över anmälningar om kränkande behandling vid varje sammanträde. Utöver det har nämnden inte tagit del av någon ytterligare uppföljning av arbetet mot kränkande behandling.

2.7.4. Bedömning

Vi bedömer att det inte finns ett tillräckligt målinriktat arbete kring uppföljning av kränkande behandling. Bedömningen grundas på att uppföljning av arbetet framförallt sker inom respektive skolenhet och att det saknas en förvaltningsövergripande uppföljning och analys av

arbetet med kränkande behandling. Vi bedömer därtill att uppföljningen på respektive skola kan utvecklas till att innehålla mer konkret information om insatsernas utfall.

3. Bedömningar och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning är att barn- och ungdomsnämnden delvis bedriver ett ändamålsenligt arbete med att motverka kränkande behandling och främja likabehandling inom grundskolan. Bedömningen grundas på att det finns styrning av arbetet i form av mål, riktlinjer och rutiner. Dock förekommer det skillnader mellan skolorna avseende arbetet med att motverka kränkande behandling, vilket vi bedömer utgör en risk för likvärdigheten mellan skolorna.

Vi bedömer att det saknas en tillräcklig analys av arbetet för att motverka kränkande behandling både på förvaltningsövergripande nivå och för vissa skolor. Vi bedömer att en förvaltningsövergripande samordning av det förebyggande arbetet säkerställer ett mer likvärdigt arbete mellan skolorna. Vi ser även ett behov av att säkerställa att skolornas planer mot kränkande behandling och diskriminering följer den förvaltningsövergripande mallen, i syfte att förbättra likvärdigheten mellan skolorna. Vi bedömer det som bristfälligt att vissa planer inte har uppdaterats för det senaste läsåret. Vad gäller utredning och åtgärder så bedömer vi att det finns behov av en systematisk kontroll av att ärenden stängs och utreds inom rimlig tid, vilket saknas vid granskningens tidpunkt. Slutligen bedömer vi att nämnden inte säkerställt att det bedrivs ett målinriktat arbete vad gäller att följa upp arbetet med att motverka kränkande behandling och främja likabehandling. Bedömningen grundas på att det saknas en förvaltningsövergripande uppföljning och analys av arbetet mot kränkande behandling. Vi bedömer därtill att uppföljningen på respektive skola kan utvecklas till att innehålla mer konkret information om insatsernas utfall.

Revisionsfråga	Svar
Har nämnden säkerställt att det bedrivs ett målinriktat arbete vad gäller att förebygga kränkande behandling?	<p>Delvis. Det finns en förvaltningsövergripande rutin gällande kränkande behandling och diskriminering som anger på övergripande nivå hur det främjande och förebyggande arbetet på skolorna ska bedrivas. Vidare finns insatser för att förebygga kränkande behandling på respektive skolenhet. Dock saknas en tillräcklig förvaltningsövergripande samordning av det förebyggande arbetet som säkerställer likvärdighet mellan skolorna.</p> <p>Skolornas planer mot kränkande behandling och diskriminering skiljer sig åt i hur utförliga de är. Vi ser en brist i att vissa planer saknar delar som ska finnas med och att vissa planer inte är upprättade för nuvarande läsår, vilket strider mot Skollagen.</p> <p>Därtill menar vi att det finns ett behov för ett mer välutvecklat system för anmälan och utredning av kränkande behandling, som underlättar för förvaltningsledning och rektorer att kartlägga och analysera orsaker bakom kränkningar. Detta i syfte att kunna arbeta förebyggande på en övergripande nivå.</p>
Har nämnden säkerställt att det bedrivs ett målinriktat arbete vad gäller att upptäcka kränkande behandling?	<p>Delvis. Det finns en tydlig förvaltningsövergripande rutin för anmälan av kränkande behandling som anger att personal på skolan ska anmäla kränkande behandling vid upptäckt. Rutinen har även tillhörande mallar för anmälan och utredning som tydliggör hur kränkningar ska hanteras. Dock skiljer det sig mellan skolorna i hur aktivt arbete de bedriver för att</p>

	<p>säkerställa att samtliga kränkningar anmäls och därmed upptäcks.</p> <p>Vidare finns skolor där personalen är osäker på gränsdragningen för vad de ska anmäla samt hur de ska arbeta för att upptäcka kränkningar på nätet.</p>
<p>Har nämnden säkerställt att det bedrivs ett målinriktat arbete vad gäller att utreda och åtgärda kränkande behandling?</p>	<p>Delvis. Det finns rutiner för att utreda och åtgärda kränkningar både i förvaltningens rutin gällande kränkande behandling och diskriminering och i respektive skolas plan mot kränkande behandling. Dock skiljer det sig mellan skolornas planer kring hur utförliga rutinerna är, vilket enligt vår bedömning kan medföra en risk för bristande likvärdighet mellan skolorna vid utredning.</p> <p>Vidare bedömer vi det som angeläget att det framöver sker en systematisk kontroll av att ärenden avseende kränkande behandling stängs och utreds inom rimlig tid.</p>
<p>Har nämnden säkerställt att det bedrivs ett målinriktat arbete vad gäller att följa upp arbetet med att motverka kränkande behandling och främja likabehandling inom grundskolan?</p>	<p>Nej. Bedömningen grundas på att uppföljning av arbetet framförallt sker inom respektive skolenhet och att det saknas en förvaltningsövergripande uppföljning och analys av arbetet mot kränkande behandling. Vi bedömer därtill att uppföljningen på respektive skola kan utvecklas till att innehålla mer konkret information om insatsernas utfall.</p>

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi barn- och ungdomsnämnden att:

- ▶ Utveckla analysen av arbetet för att motverka kränkande behandling, både förvaltningsövergripande och på respektive skola. Häri ingår att se över behov av förvaltningsövergripande samordning av det förebyggande arbetet som säkerställer ett likvärdigt arbete mellan skolorna.
- ▶ Säkerställa att skolornas planer mot kränkande behandling och diskriminering uppdateras årligen och följer den förvaltningsövergripande mallen.
- ▶ Säkerställa kontinuerlig utbildning, och uppföljning av att personal deltar, så att all personal vet när de ska anmäla en kränkning.
- ▶ Säkerställa en systematisk kontroll av att ärenden avseende kränkande behandling utreds och stängs inom rimlig tid.
- ▶ Tillse att det genomförs en tillräcklig uppföljning av arbetet mot kränkande behandling. Häri ingår att utveckla analysen av insatser.

Laholm januari 2022

Sara Shamekhi
EY

Imelda Bengmark
EY

Källförteckning

Intervjuade funktioner:

- ▶ Utbildningschef
- ▶ Administrativ chef på barn- och skolförvaltningen
- ▶ Skoljurist
- ▶ Enhetschef för barn- och elevhälsa
- ▶ Rektorer från tre skolor
- ▶ Tre grupper av lärare från tre skolor
- ▶ Tre grupper av elever från tre skolor

Dokument:

- ▶ Statistik av antal elever per skola, 2021
- ▶ Statistik av anmälda kränkningar, 2020 och 2021
- ▶ Organisationsschema för barn- och ungdomsförvaltningen, 2021
- ▶ Elevenkät, 2020
- ▶ Barn- och ungdomsförvaltningens verksamhetsplan läsår 2021/22 för grundskola och fritidshem
- ▶ Riktlinjer för barn- och elevhälsan, 2021
- ▶ Skolornas planer mot kränkande behandling och diskriminering:
  - ▶ Lagerholmsskolans rutiner för att motverka diskriminering och kränkande behandling, 2016
  - ▶ Mellbystrandskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling, 2020–2021
  - ▶ Specialenhetens plan mot kränkande behandling och diskriminering, 2020–2021
  - ▶ Lagerhöjdsskolans (grundsärskola) plan mot kränkande behandling och diskriminering, 2021
  - ▶ Glänningeskolans plan mot kränkande behandling och diskriminering, 2020–2021
  - ▶ Veingeskolans och Genevadsskolan (åk F-6) plan mot kränkande behandling och diskriminering, 2020–2021
  - ▶ Veingeskolans (åk 7–9) plan mot kränkande behandling och diskriminering, 2021
  - ▶ Ahlaskolans plan mot kränkande behandling, inklusive åtgärder för att motverka diskriminering, 2019–2020
  - ▶ Knäredsskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling, 2019–2020
  - ▶ Hishultskolans (åk F-6) plan mot kränkande behandling och diskriminering, 2020–2021
  - ▶ Våxtorpsskolans (åk F-6) likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling, 2021–2022

- ▶ Våxtorpsskolans (åk 7–9) plan mot kränkande behandling, inklusive åtgärder för att motverka diskriminering, 2020–2021
- ▶ Parkskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling, 2021
- ▶ Vallbergaskolans plan mot kränkande behandling och diskriminering, 2021
- ▶ Skottorpsskolans plan mot kränkande behandling och diskriminering, 2020–2021
- ▶ Rutin gällande kränkande behandling och diskriminering, 2018
- ▶ Mall för anmälan till barn- och ungdomsnämnden av kränkande behandling/diskriminering
- ▶ Mall för dokumentation av kränkande behandling och diskriminering
- ▶ Förslag om mall för anmälan om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier
- ▶ Förslag om mall för dokumentation av kränkande behandling/diskriminering/trakasserier
- ▶ Kvalitet och resultatanalys av verksamheten
- ▶ Barn- och ungdomsnämnden sammanträdesprotokoll januari-november år 2021

Bilaga 1. Innehåll i mall för plan mot kränkande behandling och diskriminering.

- ▶ Information om huvudmannens uppdrag vad gäller kränkande behandling.
- ▶ Definition av diskriminering, trakasserier och olika typer av kränkningar.
- ▶ Kvalitativ utvärdering av förra årets insatser.
- ▶ Kvalitativ kartläggning och nulägesanalys av läget på skolan utifrån resultat på elevenkät och/eller iakttagelser från skolan samt identifierade mål utifrån kartläggningen.
- ▶ Främjande åtgärder utifrån kartläggningen för att motverka kränkningar med ansvarsfördelning, tidpunkt för genomförande samt tidplan för uppföljning.
- ▶ Förebyggande åtgärder för att motverka kränkningar med ansvarsfördelning, tidpunkt för genomförande samt tidplan för uppföljning.
- ▶ Beskrivning av hur barn/elever, vårdnadshavare och personal görs delaktiga i arbetet med planen och arbetet mot kränkande behandling.
- ▶ Rutin för hantering när ett barn/en elev känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt.